

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Mi lesz?

(K.) Ezt kérdi ma minden ember Magyarországon, akinek szíven fekszik hazánk jövő boldogulása, a magyar faj és nemzeti állam megszilárdításának régóta érthető, aggodalmat keltő nagyfontosságú kérdése.

A bizonytalanság nyomasztó érzete benitja meg a munkás tetterőt s egy hosszú harc folyamán kifejlődött kétes reményekkel biztató nemzeti felbuzdulás kéri számon a várható esélyeket, melyek sikerétől függ ugy a régi nélkülözött béke bekövetkezése, mint a nemzet mindennél szentebb, törvényes jogainak határozott formákban való érvényesülése.

Mint minden válságnál, a jelenlegi bonyadalom is százféle combinációnak ad szárnyakat. Egyrészt a mult szomorú tanúságaiból bölcs megfontolást merítő, körültekintő mérséklet int ovatosságra, a várható eredmények körvonalozásában s követelésében; másrészt a haszontalan kísérletekkel agyoncsigázott nemzeti közvélemény keresi történeti jogon alapuló igényeinek teljes mértékű kielégítését s a függetlenségi párt politika által teljesen igazolt követeléseinek teljesítését. Mindkét törekvés egyformán jogos és helyénvaló, de hogy melyik irányzat kerekedik felül s bírja ki a győzelmet, efelől jóslatokat mondani, ma még, teljesen meddő foglalkozás.

Különösen tévednek azok, kik azt hiszik, hogy egyes választott egyének előtérbe tolásával a következményeket talán befolyásolhatják s az izzásig hevült szenvedélyeket lecsillapíthatják; mert a mostani válság annyira vitális állami érdekek előtérbe tolását eredményezte s a nemzet életének jövőbeli irányítását annyira természetesnek látszó föltételekhez kötötte, hogy szinte önként tolakodik elő az a kérdés, hogy hát mindezekről idáig a nemzet állami háztartása csakugyan meg volt fosztva?

Mi tehát nem a mi lesz? kérdését tartjuk ez idő szerint kutatandónak, hanem azt, hogy minek kell okvetlenül meglennie, hogy az állami élet zavarta-

lan menete fennakadást tovább ne szenvedjen?

A nemzeti vívmányok érdekében folyó obstructió immár a második kormány bukását eredményezte; s a parlamenti tárgyalások rendes mederbe való terelődése magát az uralkodót is a kibontakozásban való activ részvételre készíti s az alkotmányos uralkodás tekintetében páratlannak méltán mondható felkent király elhatározása döntő tényezőnek tekintik ma már mindenik politikai párt által, a mi természetes is. Nemzeti jogaink, szentesített törvényeink főgondviselője első sorban hivatott a nemzet jogos igényeinek számbavételére s a törvényhozás által megérlelt javaslatok jogérvényességételére, az ország békéjének helyreállítása szempontjából s békés fejlődése biztosítása végett.

Azon követelmények, melyeket a parlamenti kisebbség, ma a kibontakozás lehetőségének sine qua non-ja gyanánt felállított, annyira természetesek, elodázhatlanok, hogy az előlük való kitérés egyjelentőségű volna a bonyadalmak állandósításával s a kibontakozás lehetlenné tételével. Ez pedig sem a dinasztianak, sem a nemzetnek nem állhat érdekében sőt mindkettőre nézve beláthatlan bajok forrásává válhatnék. Ausztriával fennálló paritásos viszonyunk is csak szenvedhet az által, ha az egyik fél, s ez csakis Ausztria lehet, továbbra is folytatni akarja illetéktelen s jogtalan elnyomási politikáját s különösen a hadseregben halasztást többé nem tűrő igényeink célzatos kijátszási erőszakoskodását.

Ez az osztrák erőszakoskodás magyarázza meg, hogy alkotmányosságunk helyreállítása óta, még ma is kérdésessé tétetik maga a 67-iki kiegyezés félremagyarázhatlan intézkedése, mely nemzeti önállóságunk kidomborítását, közelebbről épen hadügyi követeléseink jogi alapját illetőleg is föltétlen rendelkezési jogot biztosít számunkra. Hogy ez állapot valahára egyszer s mindenkorra megszűnjék: ezt maga a többség tartja leginkább szükségesnek most, mikor a nemzet tudatára

ébredt jogai folytonos lábbaltiporásának s a hatalom letéteményesei által ily hosszú ideig tartó megtévesztésének s tovább nem hajlandó tűrni ezek garázdálkodását s jogainak elkobzását.

Hát annyira már vagyunk hála Istennek, hogy e tekintetben a nemzeti közvéleményt nem lehet többé tévedésbe ejteni. S mikor a törvényhozás stagnálásának jelen napjaiban aggodalmaskodva kérdezik, hogy mi lesz? igen egyszerűen s világosan megadható a felelet, mely nem lehet más, mint az, hogy az eddigi szégyenletes rendszerrel való teljes szakítás s a nemzet törvényes jogainak minden téren való föltétlen érvényesítése.

Hogy mit szól ehhez Ausztria, vagy akár maga az uralkodó: nem befolyásolhatja a kérdés eldöntését. Ausztria velünk tovább nem bánhat el úgy, mint eddig tette, hanem csak a paritás elvének teljes respectálásával; az uralkodónak pedig hatalmi érdeke is azt parancsolja, hogy általa szentesített törvényeink alapján állva a magyar nemzeti állam kiépítésének s megszilárdulásának nagy kérdéseiben teljesen törvényhozásunkkal s az ország közvéleményével összhangban cselekedjék, mert ezzel dinasztikus érdekeit is leginkább érvényesítheti.

A megoldandó válság egyuttal politikai rendszerváltozást is jelent tehát, melyben a jelenlegi követelmények csak egyik részét képezik önálló államiségünk kiépítési munkájának, melynél kevesebbel a békitési actió el sem kezdhető.

A bécsi udvari köröknek be kell valahára látniok, hogy hazánk egyáltalán nem Ausztria kedvéért létezik s hogy bennünket tovább is a gesammt Monarchie egyik alárendelt részének tartsanak: annak ideje örökre lejárt.

A megalakulandó kormánynak tehát mindenek előtt azt kell tisztázni a korona előtt, hogy a paritás elvének teljes keresztülvitele nélkül, a nemzet önrendelkezési jogainak rovására, többé semmiféle kormány részére nem hajlandó megadni a törvényhozás a működés lehető-

ségét. A hadügyre vonatkozó nemzeti követelményeket illetőleg fel kell világosítani a koronát nyílt, őszinte szókimondással, hogy a nemzet azokat nem tekintheti uralkodói kegy kifolyásának, hanem történeti jogán alapuló követelésnek, melyek további elodázása szomorú következmények nélkül immár nem lehetséges.

S e tekintetben a többségnek is határozott szint kell vallani s teljes erkölcsi súlyával — mert hiszen erre nézve egyes kiváló alakjai még mindig képesek — azon lenni, hogy a jól informált korona a nemzeti kívánalmak megadásában ne lsson antidinasztikus törekvést, sőt ellenkezőleg: a korona hatalmának s fényének emelését célzó nemzeti fellángolást.

Ezekben látjuk, röviden körvonalozva a kibontakozás módozatait s ennek keresztülvitelére a többségnek és kisebbségnek egyértelműleg kell tömörülni s az ideig óráig tartó kibékülés helyébe az öntudatos nemzeti politika elveit kell homlokterbe állítani.

Minden másféle toldozás-foldozás csak keserű csalódásokat fog teremni ugy a koronának, mint a nemzetnek s csak annál nehezebbé fogja tenni Ausztriával való jelenlegi viszonyunk további fenntartását. Az erőszak politikája tovább meg nem állhat s kik ennek szekerét akarnák ezután is tolni, keservesen fogják tapasztalni, hogy a magyar nemzet rendszerestül együtt el fogja seperni őket.

A mi lesz? kérdése ma már így állítható csakis fel: Lesz-e valahára maga lábán jární tudó magyar nemzet, az önálló államiság minden feltételeivel, vagy

tovább is egy idegen hatalom járszalagán vezetendő bábnak tekintenek bennünket?

Ezen kérdésre adandó felelettől függ kizárólag a régóhajtott béke s ezzel nemzeti boldogulásunk bekövetkezése. Videant consules . . .

A közgazdaság irányítása.

Irtá: id. Egán Lajos.

A világ folyásában nincsen megállapodás, örökös a hullámozás, a támadás és kiegyezés. Ilyen az élet, így készülnek a kulturák és a nagy igazságok. Ilyen hullámozásban él most parlamentünk. Ezen óriási mozgásból előbb-utóbb kipattan az igazság és annak alapján a kiegyezés, mely az erő egységének legyen a kiegyenlítése, az államnak kemény sziklára támaszkodó egyensulya. Ezt előbb-utóbb várhatjuk, ha mind a két támadó fél felismeri az erkölcsi és értelmi igazságot és ugylátszik ehhez a ponthoz közelebb jutottunk a kormányzati és parlamenti hullámok magas járása közben. Múltán remélhetjük, hogy most már csakhamar elsimulnak az elementáris erővel reánk hömpölyödött erőszakai a rendetlen időjárásnak és elkezdhetjük a kötelességszerű csendes munkát abban a sorrendben, a melyet a hosszú háborúság ezer akadályai után, a józan ész és a felelősség érzetének erkölcsi parancsai jelölnek ki számunkra.

A munka sorrendje pedig nem kezdődhet mással mint a nemzet közgazdasági erejének emelése és fenntartásában való fáradozással anélkül, hogy állami jövedelmeink, melyek ugyis nélkülözhetlenek, csökkennének, vagy ha azok leszállítása életkérdés, a határvám jövedelmének fokozása által pótolatnák.

Az ország hangulatának objektív megítélése után a javulásra irányuló férfias együttműködést várjuk ezután a képviselőháznak

minden pártjától, hogy a nemzeti élet kivívása után serényen dolgozzék az állami élet rendezésében, hogy megszűnhessék az elfáultság, az általános peszsimizmus nagy osüggettség, mely a közélet minden tényezőjére kiterjedt.

A társadalomnak erőhanyatlása után megindul a friss és vidám munkakedv, ha az állam egészséges szervezetében helyre áll az egyensuly, ha a kormány a hatalom fenntartásának vágya helyett összes erejét a jelen állapotának javítását célzó kérdésekkel foglalkoztatja.

Miután pedig a magyar közgazdaság legfontosabb és legnevezetesebb ága a földmívelés, megkövetelhetjük minden képviselőtől hogy a kormányt, a földmívelés felvirágoztatására buzdítsa és támogassa mindazon cselekményekben, melyek a mezőgazdát kiragadják azon bajokból, a melyek a megélhetésében utját állják. A tapintatos, eszéyes és erélyes kormányzat segítségével az ország minden vidékén, tervszerű hálózatban állíttassanak szövetkezeti gabonaraktárak, a melyben kisgazdáink magterményeiket beraktározzák, a hol előlegkölsönt nyerhetnek és a hol termésüket előnyösen értékesítik, mely tárházak a tisztességes magyar gabonakereskedelem és nagyfogyasztók érdekeit is szolgálják. Megérdemli ez a külföldön virágzó intézmény, hogy az ország vezető férfiai ezzel behatóan foglalkozzanak, mert ez az intézmény ellátja a kisgazdát jó vetőmaggal is és megóvjá őket a gazdasági eszközök, szerszámok és gépek beszerzése alkalmával a sokszor előforduló csalódástól.

Ilyen szervezet létesítése nélkül egészséges, rendszeres termelési politika nem is képzelhető.

A törvényhozás hivatása, hogy a termelés haszonnal járó értékesítése annak biztosításának, a kinek anyagi és szellemi tőkéje, óriási munkája ebbe van bele fektetve.

Királyi kegyelem.

— Történelmi elbeszélés. —

— A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Irtá: F. L.

Lengyelország utolsó királya, II. Szaniszló egyike volt azoknak az uralkodóknak, akik egy fejedelmi ebédet mindenké fölé helyeztek. Legkedvesebb itala a tokaji bor, legkedvesebb eledele erősen fűszerezett ragout volt.

Szakácsai között egy fiatal francziát becsült nagyon sokra, csupán csak azért, mert kitűnő csibemáragout tudott készíteni. Ez a fiatal szakács, Gormet Gyula, mint honfiai általában, könnyen lobbant szerelemre. Egy fiatal lengyel leánynak udvarolt, de nem egyedül. Versenytársa a fiatal lengyel nemes Pawlowszki Dömötör volt. A két versenytárs egy alkalommal összekocczant s az összekocczolás vége halálos verekedés lett. A lovag kardot rántott, s a szakács, hogy életét megmentse, konyhakéssel szurta le a lovagot. El is fogták a győztes szakácsot. Általános volt a vélemény, hogy büntetése a halál lesz.

Az elfogatást követő két napon Szaniszló királynak nélkülöznie kellett a kedvencz eledelet.

— Mért nem kapok már abból a ragouból? kérdé haragosan főszakácsát.

— Fenséges uram, felelé a szakács, ezt csak a franczia tudja készíteni, de őt elfogták, mert Pawlowszki Dömötört megölte.

— Igaz, igaz, szólt kedvetlenül a király. Ez bizony kellemetlen. Persze, hogy az igazságszolgáltatás menetét nem szabad gátolni; de azért a ragoutról nem mondhatok le. Küldjétek Kalita Jegort Gormet börtönébe, hogy megtanulja a ragout készítésének titkát.

Természetes, hogy a király parancsának haladéktalanul engedelmességek és Kalita Jegort, a fiatal udvari szakácsot, nyomban a fogoly Gromethez vezették.

Bánatosan, fájdalmasan ült a fogoly egy padkán. Mikor azonban fiatal társát megpillantotta, remény támadt lelkében.

— Mi jót hozol Kalita? kérdé.

— A király parancsát.

— Tehát nem csalódom, suttagó Gormet. A felséges urnak jó szive érzi, hogy minő boldogtalan vagyok, érdeklődik sorsom iránt s szakácsművészetemről nem feledkezett meg.

— Ugy van, barátom, szólt Kalita.

— Tehát visszanyerem szabadságomat?

— Nem, kedvesem, felelt Kalita nyíltan, erre a kérdésre nem adhatok megnyugtató választ. Én a király parancsára jöttem hozzád. Tudod, hogy ő felsége különösen szereti a te ragoudat.

— Tudom.

— Nos hát, mi ezt a kedvencz ételét képelenek vagyunk elkészíteni. Azért küldtettem, hogy megtaníts készítemi módjára.

— Nagyon jól van? És mit kapok érte?

— Azt nekem már nem mondták.

— Ha kegyelmet nyerhetnék . . .

— Kedves barátom, ne áltasd magadat. Ő felsége azt mondta ugyan a főszakácsnak, hogy éretted nagy kár, de az igazságszolgáltatás utját állni nem lehet.

— Jól van, kiáltott föl Gormet, ha meg kell halonom, akkor a sirba viszem a ragout készítés titkát is.

— Talán csak nem beszélsz komolyan?

— A legkomolyabban, Kalita.

Hasztalanul iparkodott hízélgéssel kicsalni a lengyel szakács a franczia szakácsától drága titkait.

— Hiába beszélsz, szólt ez, nem tágíthatok. Önzésed bánt, takarodj előlem.

Kalita most más hangon kezdte:

— Jól tennéd, ha nem makacskodnál. Mi is vagy te? Haszontalan franczia szélhámos, ha makacskodol, vannak eszközök, melyek majd kicsikarják titkodat.

— És ezek?

— A kancsuka. Hűségesen jelenteni fogom makacsságodat. Mi fog erre történni? Huszonötöt vernek reád, s ha ez nem használ, akkor következik az ötven. És így folytatják, amíg nyelved meg nem oldódik.

Ezzel távozott Kalita, várva, hogy a franczia visszahívja, a mi meg is történt. Gormet agyában szerencsés gondolat támadt.

— Gyere csak ide, Kalita, meggondoltam magamat.

— Ez szerencséd.

— Ül mellém. Van jegyzőkönyved?

— Gondoskodtam róla.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől —

Budapest, augusztus 22.

Semmit sem haladtunk előre. De az izgatottság ennek dacára sem csökkent. Pedig a válságok lassu megoldása rendesen az izgatottság csökkenését szokta eredményezni.

Persze azok a politikusok, akik önmagukat szeretik izgatni, ma ehhez elég eszközt nyertek. *Goluchovszkinak* megérkezéséből a magyar ügy bukását jósolgatták. Esküdtek arra, hogy Galuchowszkyt csak azért cizálták Budapestre, hogy a Balkánfölszigeten dúló nyugtalanságra figyelmeztessenek jelenlétével, hogy rámutassanak a veszélyre, mely e zavarokból ránk támadhat, s hogy e veszélyeket mumusnak állítván föl, ezzel a jelszóval: a haza veszélyben, engedményekre bírják az ellenzőket, de még a szabadelvű pártot is, mely immár nem enged. Mert legalább is Apponyi és Bánffy hívei nem engednek. Versenyeznek és ez a verseny ez egyszer a nemzeti ügynek nem árthat.

A mai kihallgatások.

Goluchowszkyt fogadta ma délelőtt először ő felsége, de a kihallgatásnak, a legbiztosabb forrásból tudom, a magyar válsághoz semmi köze sem volt.

A magyar válság ügyében ő felsége ma Szapáry Gyulát, Wekerle Sándort és Hódossy Imrét fogadta. Mindhármuknak álláspontja ismeretes. Tudjuk, hogy mind a három a nemzeti vívmányok embere.

Ma délután ugyan még semmi felvilágosítást sem adtak kihallgatásuk felől, de végtére is, ez fölösleges, ismervé álláspontjukat.

Kombinációk.

A kormányalkotási kombinációk szünetelnek. Egyetlen egy verzió látott ma a fővárosban délben megjelenő M. E.-ban napvilágot, melyet itt közlök:

»A mostan Budapestten folyó kihallgatásoknak eredetileg nem az volt a céljuk, hogy a király tájékoztatást szerezzen magának a jövőbeni miniszterelnök személye iránt, mert ezzel már Ischlben tisztában volt, hanem inkább

— Jegyezd tehát föl, amit mondok.

A lengyel kolléga Gormet minden szavát feljegyezte, s megelégedetten távozott. A magára maradt francia pedig gunyosan mormogta:

— Ha minden úgy történik, amint én sejttem, a király az én kollégám fejéhez csapja ragoutját.

Másnap ott diszelgett a ragout a király asztalán. De már az első falatnál haragosan kiállt föl:

— Micsoda gazság az, hogy engem meg akartok csalni? Hiszen nem ez az igazi ragout. Hivjátok elém a szakácsot.

A főszakács megjelent.

— A ragout semmit sem ér, szólalt meg a király. Melyik számár készítette?

— Kalita, hűségesen követve a francia szakács utasításait.

— A te Kalitád ostoba. Ugy látszik, hogy Gormet érti csak a művészi fogást. Buták, takarodjatok.

Hanem az igazságszolgáltatás menetét mi sem akadályozta. Gormet halálra ítélték. Most azonban a király, általános bámulatot kelve, kijelentette, hogy az önvédelemből cselekvő Gormetnek megkegyelmez, s azonnal adják vissza szabadságát.

Másnap Gormet már az udvari konyhában foglalatoskodott és a király ismét élvezhette kedvencz eledelét. Ez 1794-ben történt.

Gormet az udvari konyhában jól érezte

az, hogy a király képet alkothasson magának, hogy mi az a minimum, a mit az új miniszterelnök útjára kell adni, illetőleg hogy mi legyen a majd osak ezután folytatandó katonai tanácskozások anyaga. A király előre deignált miniszterelnöke Lukács László pénzügyminiszter. Ami azonban Ischlben már eldöntött dolog volt, az Budapestten ismét megingott. A király már az első kihallgatások során észlelte, hogy a kormánypárt nem nagyon huzódik Lukács mellé és kétségessé vált a korona előtt, vajjon megbizottja meg fogja-e kapni a szükséges többséget? Ez okozta, hogy az eredeti sorrendet megváltoztatták és Lukács Lászlót soron kívül mára hívták kihallgatásra. Lukács maga is meg fogja erősíteni a többiek nézetét, hogy ő nem éppen a legkedveltebb ember a pártban és azt hiszi, hogy csak akkor tudna kabinetet alakítani és rendet csinálni, ha több engedményt hozna, mint akár Aponyi, akár Wekerle, akár Csáky Lehet, hogy a kihallgatásoknak ezentúl kettős céljuk lesz: információ az ügy és a személy iránt: de — így mondja forrásunk — én ma is biztosra veszem, hogy Lukács a jövő héten mint utolsó újra kihallgatásra kerül és meg fogja kapni a megbízást a kabinet alakításra, amint ezt legfelsőbb helyen eredetileg tervezték.

Veszedelem a Balkán felől.

Budapest, aug. 22.

Ferencz József következetes politikájának mondhatnánk, az eddigi tapasztalatokból következtetve, hogy minden Balkán krízisben Budapestten dönt.

Pedig most veszedelmes válság dühög a forradalmak, a nyugtalankodások félszigetén, amely tényre különben már mi is rámutattunk. *Ezért jött váratlanul Budapestre Goluchowszky.* És hogy a válság megszüntetésére komoly eszközökhöz akarnak nyulni erre pedig abból lehet következtetni, hogy Goluchowszky a szabadelvű párt vezérfőfiai-val értekezett, s tudakozódott azon következ-

magát ugyan, de az utczára nem mert ki menni. Félt a bosszútól.

Hogy ezt kikerülje, a királytól elbocsátását kérte, Szaniszló maga elé hivatta.

— Mit hallok? El akarsz hagyni?

— Kell, felsőges uram.

— Miért?

— Hazám, szüleim, testvéreim után vágyódom.

— De ki készíti el ezután az én ragoutomat?

— Vagy a főszakács, vagy Kalita.

— De hiszen ez a két számár nem ért hozzá.

— Majd megtanítom őket.

— De hiszen Kalitát már tanítottad és még sem készítette el jól.

— Ennek különös oka volt, felsőges uram. S ezzel elmondta Gomet, hogy Kalitának hamis receptet mondott el. Szaniszló felkaczagott és így szólt;

— Ügyes ficzko vagy. Sajnálom, hogy el akarsz hagyni.

— Felsőged, legkegyelmesebben elbocsát?

— Igen, de csak úgy, ha szakácsaim épen oly jól tudják majd készíteni a ragout, mint te.

Ez megtörtént. A francia szakács szerencsésen elért hazájába, ahol unokája, III. Napoleon szakácsa, még viselte a lengyel udvari szakács címét, jól lehet akkor már nem voltak lengyel királyok.

mények felől, melyet Magyarországon a mai viszonyok között a mozgosítás keltene.

Mert az orosz flotta demonstrációval kapcsolatosan mi is mozgosítunk a boszniai török határookra, aminek az utja már is kész, amennyiben a Brod Vinkovcei vonalon a hadi kitérőket már is lerakták. Egyébiránt erre mi kötelezve vagyunk az oroszokkal Törökországgal szemben fenálló egyezményeink folyományaképen.

Ez a mozgosítás kérdése most már csak azért is sürgetős, mert Anglia flottája is demonstrál már a török vizeken.

A törökországi izgalmak folytán különben Görögországban, Bulgáriában, sőt Szerbiában is oly irányu mozgalmakat észleltek, melyek a mi részünkről is elhalaszthatatlanokká teszik a katonai óvintézkedéseket, nehogy meglepetéseknek legyünk kitéve.

A Balkán forrong és az európai érdekek újra leskelődnek.

H I R E K.

Szabadka, augusztus 22.

— **Személyi-hir.** *Szerdahely* Sándor törvényszéki bíró, a büntető tanács h. elnöke hat heti szabadságáról visszaérkezett és hivatalát újból elfoglalta.

— **Egy agg szerzetes jubileuma.** Rosty Kálmán kalocsai szerzetes, ismert tanár, író és költő, kit Bács-Bodrog vármegyében sokan miut volt tanárukat tisztelik, a minap szük körben megülte ötvenesztendő szerzetesi és írói jubileumát. Rosty igazi magyar ember. Élénk részt vett a 48-as szabadságharcban. Tanítványaf mindvégig rajongó szeretettel csüggték rajta s ő maga büszkén vallja, hogy Apponyi Albert gróf szintén az ő tanítványa volt. Tisztelői októberben fogják nagyobbszabásu ünnepséggel megülni az ősz költő jubileumát.

— **Katonák távozása.** A 13-ik gyalogezrednek két és a 6-ik gyalogezrednek egy zászlóalja, a melyek az eddigi összpontosítási gyakorlatok ideje alatt városunkban tartózkodtak, 24-én indulnak el gyalogszerrel Kecskemét felé, Halason és Fülöpszálláson át. Utközben gyakorlatozni fognak. Bizony nagyon megeléjnitették városunkat a távozni készülő katonák és különösen zenekaruk a közönség fáradhatlan szórakoztatása által annyira megkedveltette magát, hogy hosszú ideig érezni fogjuk hiányukat.

— **Tanár választás.** Csantavéri levelezőnk írja, hogy *Szokola* Otto csantavéri okl. polgári iskolai tanár, ki a folyó évben végezte be tanulmányait, a törökszentmiklósi közönségi polgári iskolához a nyelv- és történelmi tárgyak rendes tanárává egyhangulag megválasztatott.

— **Gaal Ferencz legújabb szerzeménye.** Zeneiskolánk nagy tehetségű igazgatója ismét egy szerzeménnyel gazdagította a magyar egyházi zeneirodalmat. Gyönyörű Adagiot írt a melyet a szt Teréz templomban a holnap délelőtti misén fog *Pécsi* Károly hegedűművész előadni a szerző orgona kísérete mellett.

— **A közkórház kibővítése.** Nagy Ferencz építési vállalkozó a közkórház elmebeteg osztályának kibővítési munkálatait már teljesen befejezte, a mely körülményről jelentést tett a városi tanácsnak és egyben kérte, hogy az ideiglenes átvételt eszközölje a város, nehogy esetleg később a betegek beköltözése után észleltessenek olyan hiá-

nyok, a melyek utólagos pótlása nehézségekbe ütköznék.

— **Az önkéntes tűzoltók kérelme.** Vermes Béla, mint a szabadkai önkéntes tűzoltó testület főparanosnoka, ma kérvényt adott be a városi tanácshoz, hogy az egyesület főn állásának 15 éves évfordulója alkalmából rendezendő ünnepi diszeldadás czéljaira a városi színházat ingyen engedje át a város.

— **A világitási mizériák.** Erélyes intézkedések fogantatását határozta el a tanács a gázgyár részéről tapasztalt világitási visszaélések meggátlása czéljából. Azon két nap világitási költségeit, a melyeken nem lett a főmérnöki utasítás szerint a világitási idő betartva, a város a gázársulat számlájának terhére fogja írni. A város hivatalos közegének Kremptics Márknak panaszát illetőleg pedig értesíteni fogja a tanács a gázgyár igazgatóságát, hogy ha hasonló eset még egyszer előfordul, annak megtorlása végett az igazgatóság augsburgi felettes hatóságát fogja megkeresni. A világitási idő pontosabb betartása érdekében pedig fel fog hivatni a gázgyár igazgatósága, hogy a világitási időre vonatkozó rendelkezések átvétele végett mindig küldjön egy embert a főmérnöki hivatalba.

— **Az Ikra utoza szabályozása.** A városi tanács mai ülésében utasította a mérnöki hivatalt, hogy az Ikra utoza szabályozásához szükségelt telekkisajátítások eszközölhetése végett lépjen az érdekelt telektulajdonosokkal érintkezésbe.

— **A zentai temető kibővítése.** A zentai temető kibővítésére vonatkozólag ma a tanács olyan értelemben határozott, hogy nem mint a helyszíni szemlét tartott bizottság véleményezte, a régi szerb temető egy részével, hanem a város tulajdonát képező bajnái földek részbeni felhasználásával fogják az újabb temetkezésekre szolgáló helyet kijelölni.

— **Építési engedélyek.** A városi tanács a következő építési engedélyeket tette át a mérnöki hivatalhoz véleményezés végett: Szántó Imre II. kör 186. szám kamara, Vrabetz József I. kör 491. szám kamra, Kopunovics Ferencz III. kör 345. szám istálló, Péits Anna I. kör 318. szám lakóház, Szken-derovits Mátyás III. kör 33. szám toldalék épület, Ürmös István VI. kör 226. szám kamra és Fehérvári Istvánné VI. kör 422. sz. istálló.

— **A vadászterületek bérbeadása.** A mai tanácsülésen határozatba ment, hogy az új megállapodás értelmében 6 és fél évre bérbeadandó városi vadászterületekre nyilvános árlejtés november hó elsején fog megtartatni.

— **Rajztanítók alkalmazása az ipariskolában.** Az iparos tanonciskola felügyelő bizottságának elnöke, Pausics János azon kérelemmel járult a tanács elé, hogy az iparostanoncok szakrajzoktatására alkalmazandó két szakértő iparos tiszteletdíjára kísérletképen az 1903/904-ik évi előre nem látott kiadások számlájában 150—150 korona biztosítsák.

— **A VII. körlek kérelme.** Takács Antal és társai VII. körli lakosok egy lámpa felállítását és egy kut furatását kérelmezték a tanácstól. A lámpa felállítására vonatkozólag a mérnöki hivatalt, a kutra vonatkozólag pedig a rendőrkapitányságot vélemény nyilvánításra utasította a tanács.

— **Új iparendedélyek.** A rendőrkapitányság, mint első foku iparhatóság Vas Mihálynak VIII. kör 351 sz. ács iparra, Mau-

rer Jenőnek VII. kör. 29 sz. mézes-bábos iparra és Friedenstein Mórnak V. kör. 527. sz. esztergályos iparra adott új iparendedélyt továbbá Demkő Elek VI. kör. 230. sz. alatti csizmadia iparát beszüntette.

— **Új kör Királyhalmán.** A királyhalmi gazdasági kör, melynek alapszabályai a minap érkeztek le a földmivvelésügyi miniszter jóváhagyási záradékával — szent István napján délután tartotta meg alakuló és tisztviselő választó közgyűlését Erdődi Ádám tanyáján. A nagy számban összegyűlt tagok a kör elnökül közfelkiáltással a kerület népszerű és köztiszteletben álló képviselőjét Dobó Istvánt, alelnököknek Bokor Károly és Dobó Józsefet, pénztárnoknak Árokszállási Györgyöt, ellenőrnek Csöke Pált, jegyzőnek Nyáry Lukács tanitót, gazdának Erdődi Ádámot és ügyésznek Rainer Ágost dr. ügyvédet választották meg. Választmányi tagok lettek még Mucsy József tanító, Cöndör Pál, Dobó Miklós János, Périty József és Krisztin Németh István királyhalmi gazdák. A kör rendes helyisége Erdődi Ádám királyhalmi vendéglős tanyáján van berendezve, a népkönyvtárt pedig a kör a kis sori iskolánál nyitja meg, a hol egyszersmind a tagok felnőtt gyermekeinek bevonásával egy minta gazdasági iskolát fog felállítani.

— **A színházi ozukraszda bérbeadása.** A színházi cukraszda bérlete ez évi október hó 1-én lejár. A tanács határozata értelmében a jelzett időponttól kezdődőleg újabb három évi időtartamra árlejtés fog kiírtni.

— **A torontál-báosi halászati társulat Török-Becsén Rohonczy Gedeon elnökle alatt ülést tartott.** Megállapították az üzemet, a fősulyt a ponty és süllő termelésére fordítják. Egy millió fogassüllő ikrát helyeztek el a Holt-Tiszába. Alelnök-igazgatóvá Mihályi Sándort választották meg.

— **A magyar gyomor.** Egy helybeli ismert nagybérő, tegnap bejött a városba és magával hozta egyik jó szomszédját, akinek magyaros vendégszeretetét már többször igénybe vette. A bérő, aki szenvedélyes kávéházlátogató, ma sem tudott ellenni kedvencz szórakozása nélkül és kérte vendégét, hogy térjen be vele egy kisterefőre egyik kávéházba. A jóképű magyar paraszt, a ki még eddig azt sem tudta, hogy mire való az a fényes berendezésű tágas helyiség, kellenül bár, ráhagyta magát venni a szokatlan időtöltésre és a magyar gazdák lobogó száru tanyai öltözkében letelepedett az „Otthon“ kávéház egyik márványasztalához. A bérő, ki jól ismerte vendége igényeit, de azért mégis valami különös kávéházi nyalánksággal akarta megvendégelni, egy adag fagyaltot rendelt, de kenyeret, sőt és zöldpaprikát is hozatott melléje. Számításában nem is csalatkozott, mert a kínálatásra elővette magyarunk csillagos bicskáját, rákente a fagyaltot a kenyérre és a zöld paprikával egyetemben jó ízűen elfogyasztotta a különös kávéházi menut. De nem is kell a bácskai parasztnak karlsbadi kura.

— **Pályázat.** A „Szeretet“ című szabadkai nőegylet leányarvaházában három hely megüresedvén, ez pályázat útján betöltetik. Árvaleánykák, kik ezen helyet elnyerni óhajtják, jelentkezzenek szept. 1-ig özv. Váli Bóláné egyleti elnöknel.

— **A katonazenekar búcsúestélye.** Vasárnap este búcsúzik közönségünktől a 23-asok zenekara az „Otthon“ kávéházban. A hangverseny műsora, melyet alább közlünk, azon számokból van összeállítva, melyek precíz és művésziesen egyöntetű előadásával a kitűnő zenekar legnagyobb sikereit aratta városunk-

ban. 1) Srubek: Viszontlátásra, induló. 2) Waldteufel: Barna és szőke, keringő. 3) Rossini: Nyitány a „Tell Vilmos“ cz. operából. 4) Bizet: Ábránd a „Carmen“ operából. 5) Schögel: Fleurs hongroise, nagy egyveleg. 6) Kehler: Magyar vigjáték nyitány. 7) Doppler: Ábránd az „Ilka“ operából szárnykürt szólóra. 8) Erkel: Egyveleg a „Bánk-bán“ cz. operából. 9) Borsai: Magyar Ábránd. 10) Vetaschek: Gyorsasággal, gyorspolka.

— **A halak mázsalása.** A palicsi halgazdaság érdekében a gazdasági ügyosztály vezetője a halak épségben maradására igen ártalmas gyakori mázsalás mellőzése végett tanácsai jóváhagyással ártirt a bpest jobbpárti üzletvezetőséghez, a honnan azonban a kérelemre elutasító felelet érkezett. Most a tanács elhatározta, hogy ezen ügyben felír a kereskedelmi miniszterhez.

— **Tetőtűz.** Ma éjjel 1/2 órakor Hubert Eleknének VI. kör Prágaihid-utcza 456. sz. alatti háza belülről ismeretlen okból kigyuladt és daczára a késedelem nélkül a helyszínén termelt városi és önkéntes tűzoltók erélyes mentési munkálatainak, a nádtetőzet nem volt megmenthető. A kár körülbelül 100—150 korona, a mi azonban a biztosítás révén megtérül.

— **Elégett kis leány.** Csantavéri levelezőnk írja: F. hó 21-én délután szerencsétlenül mult ki Csantavéren Blinka Verona 3 éves kis leány. Nagypjánál volt látogatóban, ki délután fáradtan pihent le ágyára. Ez idő alatt a kis leány kezébe gyújtó került. Meggyújtotta a ruháját is, mitől teljesen összeégett. Mire észrevették a dolgot, már nem segíthettek rajta.

— **Sóáruda Bulkeszen.** A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Bulkesz községében a marhasó könnyebb beszerezhetése czéljából marhasóárudát állít fel. Erre árlejtési hirdetményt adott ki. Az érdeklődőknek a 69477/902. számú árlejtési hirdetmény nyújt felvilágosítást.

— **A szerelmi dráma hőse.** Schilth Józsefet, a ki szerelmesét és kilencz hónapos kis gyermekét revolverrel meglőtte, úgy, hogy mindketten néhány napi szenvedés után behaltak kapott sebeikbe, miután a saját magán ejtett lösebből kigyógyult, ma a közkörházból a rendőrségre, onnan pedig az ügyészséghez kísérték át.

— **Teljes ellátásra** elfogad egy jó család 10—12 éves iskolás leányt. A lakás közel fekszik úgy a polgári leányiskolához, a beltéri elemi iskolához, mint a tanítónő képezdéhez. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

— **Lólopás.** Lelbach Erzsébet ó-moroviczai tanyájáról az éjjel ismeretlen tettesek, a kik minden valószínűség szerint ép úgy, mint a többi ugyszólván naponként ismétlődő esetekben, a környéken kóborgó cigányok, 2 darab értékes lovat és egy kocsit elloptak.

— **Polgár Sándor** orvosi műszer-, kötész- és sérvkötőgyár, a mely tíz év óta fennáll, a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden e szakmába vágó cikket nemcsak a legjutányosabb áron, hanem legtökéletesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII. Erzsébet-körut 50 sz.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Vizi Márton 12 hó, Pletikoszics Júlia 7 hó, Kozma Erzsébet 1 hó, Varga Lukács 49 év, Hervanek Gusztáv 25 év, Hervanek Ödön

főgymn. hittanár édes testvére, Trelicki Erzsébet 8 nap, Takács Dezső 5 hó, Hanicsek István 51 év. szül. 13. 6 fiu, 7 leány. Eljegyzés: Forgács Antal Gergely Katalin. Sábics István Bosnyák Mária.

Bajor földről.

Reichenhall, 1903. aug. 16.

Korunk impressionista irányzatának hódolva, először azt a feledhetetlen első benyomást kíséreltem meg papírra vetni, melyet a vadregényes fekvésű bajor földön az oda utazó idegen érez. Nos, az impressio, melyet ezen alpesi ország látogatóira gyakorol, felemelő, elragadó, az emlékezetből kitörölhetetlen.

Sötét fenyves erdőkkel borított, égbenyuló hegyek borítják e földet, melyen a természet bűvös ereje a fogékony emberi lélek minden érzékét kellemesen foglalkoztatja. A ki csak egyszer is beutazta és a maga fenségében megismerte ezt a tájat, a ki csak egyszer is élvezte változatos scéniáját, bizonyára kellemes és tartós visszaemlékezést visz róla magával haza. De különösen felejthetetlen a bajor föld azoknak, a kik csak üdülésre jönnek ide, hogy a hivatásszerű munka terhétől egy kis időre megszabadulva, a pazar természetben keressenek új erőt és megújult munkakedvet térjenek haza!

E természeti szépségekkel gazdagon megáldott kies ország gyöngye: *Reichenhall*, mely már gyönyörű fekvése folytán elbűvöl mindenkit. Ormaikkal egetverdeső hegylanczoknak összetorlódása folytán képződött fenséges völgyben fekszik e világ fürdő.

Magasztos, vadregényes és mégis bájos jellegét fokozza a *Saalach* patak csergedező vize, mely ezer meg ezer apró hullámmal hömpölyögve itt-ott zajló vizeséseket képezve pompás sötétzöld színben zuhan alá szikláról-sziklára.

E páratlan természeti szépségektől eltekintve, főleg rendkívül kedvező éghajlati viszonyai azok, melyeknek *Reichenhall* közkedveltségét köszönheti. Klimája általában alpesi: egyenletes és enyhe. Levegője tiszta és erősítő. Védett fekvése folytán ment a zord, hideg északi szelektől. A melegebb nyári napokon nagyon kellemesek a hűvösebb reggelek és esték. A levegő ezen kellemes lehüléséről a fürdőt közeli környező sűrű lomberdők és az örökösen zugó sebes lefolyású patak gondoskodik. A közepes nyári hőmérséklet: 17° C.

Reichenhall nemzetközi találkozó helye a szenvedőknek, de az olyan egyéneknek is, kiknek üdülésre van szükségük. A világ minden részéből látogatják. Gyógyhatása szinte fölülmulthatlan, egészségügyi berendezése pedig teljesen megfelel a mai kor legnagyobb igényeinek.

A mi az üdülőről való gondoskodást illeti: ha magában a fürdőtelepen is egész sorát találjuk a szép árnyas sétautaknak, úgy még gazdagabbnak kell mondanunk a közeli környéket gyönyörű sétányokban és kirándulási helyekben. A kisebb, illetve közelebbi kirándulási helyek közül említésre méltók a bájosnál-bájosabb fekvésű *Nonn*, *Listsee*, *Thumsee*, *Mauthäusel*, *Kirchberg*, *Hallthurm*, *Gmain*, *Jettenberg* stb. . . .

A távolabbi látnivalók közül felemlítjük elsősorban *Berchtesgaden* nyaralótelepet, melynek remek természeti szépségein és fekvésén kívül főleg sóbányája érdemel figyelmet. Ezt évente átlag 15000 ember látogatja

és tekinti meg, a mi még nem is nagy szám, ha a bányában tapasztalhatókat és élvezhetőket számba vesszük.

Másodsorban említendő a hatalmas *Königsee*, melynek 200 méteres mélységéből minden átmenet nélkül 2000—3000 méter magas hegylanczolatok emelkednek körökörül.

Nem kevésbé érdekes kirándulási hely a remek fekvésű és gyönyörűen épült *Salzburg* város, melynek egyes nevezetességei: Mirabell kastély és kert, Mozart szülő és lakháza, (utóbbiak közül a »Mozártház«-nak kereszteltben fejezte be a nagy zeneszerző legjelentőségtebb és legnagyobb operáját, a »Varázsfuvolát«) és végül az u. n. »Neugäu«-nek, melynek tornyában a harangjáték van elhelyezve. A harangjátékot 1703-ban készítette egy órásmester; 37 különféle hang harangból áll és automataszerűleg játszik 22 zenszámot, nagyrészt Mozart-szerzeményeket. Megemlítjük még a Salzburg közvetlen közelében fekvő Gaisberg hegyet, melynek 1827 méter magas csúcsára fogaskerekű vasut visz fel. Ugyancsak a város közelében fekszik és városi gőzvasúttal közelíthető meg a *Hellbrunn* nevű császári és királyi kastély, melyet pompás park övez. E hatalmas kertben láthatók a nagyhirű víz művek és vízjátékok, melyek minden látogatót bámulatba ejtenek.

A reichenhalli kiránduló helyek közt azonban első helyen kellett volna említenem a *Herrenhimsee* szigetre, melyen a II. Lajos bajor király által leirhatatlan fényűzéssel épített kastély emelkedik. E körülbelül 200 méter hosszúságú monstre palota külseje és berendezése, egyaránt mesébe illő fényűzést tár elénk. Hogy többet ne említsek ebben a teljesen XIV. Lajos korabeli stílusban versaillesi mintára berendezett kastélyban egyetlen díszágy ára meghaladta a félmillió márkát vagyis a 600.000 koronát. Nemcsoda, ha e mesebeli királyi palotát övenként legalább 20000 turista látogatja meg. Befejezésül hadd jegyezzem meg: Minél részletesebben ismertetnénk a bajorföld természeti szépségeit, annál elragadóbban tűnne elénk Nirvána szerűsége. Elmondhatjuk, hogy Bajorország megcáfolja a német szállóigét: »Eine all'zu genaue Zergliederung des Vergnügens zerstört den Genuss!«

Patek Béla.

TANÜGY.

— Beiratkozások a nőpariskolában.

A szeptember havában megnyíló új női tanintézet iránt már is várakozáson felüli a hölgy közönség érdeklődése. Az intézet ügybuzgó megalapítójánál *Czéner* Andorné urhölgnél, a ki a beiratások ideiglenes eszközését is magára vállalta, 20-ika óta eddig is igen sokan jelentkeztek a tanfolyamra való felvétel végett. Az intézet prospektusát, a mely a tantervet részletesen ismerteti, minden érdeklődő megkaphatja *Czéner* Andorné urnő Lenkey utczai Skultéti-féle házában levő lakásán.

Törvénykezés.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa a jövő hétre a következő ügyeket tűzte ki főtárgyalásra:

Augusztus 24-én hétfőn. Zsoldos György

és társai magán okirat hamisítás és hamis tanuzás.

Augusztus 26-án szerdán. Vig Antal gondatl. okozott s. testi sértés. Özv. Szeifert Károlyné lopás büntette. Sabaski Szczankó lopás büntette. Bruck Aurel párviadal. Szakál József és társa súlyos testi sértés. Kolompár Bulgovits Mátyás és társa összbüntetés.

Idegenek Szabadkán.

Augusztus 22.

Nemzeti: Hoffmann Benedek utazó Bécs, Weiszberg Mór utazó Bécs, Dr. Dimitrievics Eufrosim fogorvosné Zenta, Piros József és neje pénzügyi szemlésez Bpest. Preis Mór utazó Bécs, Ferei Ferencz igazgató Zenta, Jancsó I. utazó Bécs, Kovács Kálmán utazó Bpest, Hirsch Henrik utazó Prága, Belgráder Zsigmond utazó Bpest.

Bárány: Hatz Kálmáné községi jegyző neje, Baloneszko Ferencz utazó Frankfurt, Türk Salamon keresk. utazó Szeged.

Polgári: Boros Gyula utazó Szeged, Hechtner Vilmosné O-Becse, Michl Jenő Baja, Osztovcics György Benő Ujfény.

Pest: Schlafer L. keresk. Szeghegy, Hirscher Hermann lókereskedő Bécs, Tetsch Izidor utazó Bpest, Lipkodic Miksa könyvelő Mitrovicza, Vanaj Ferencz tanár Csongrád. Virányi Imre utazó Bpest. Komán Emanuel utazó Teplitz, Schwerer Bernát vendég-lős Bécs.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 23-ára meleg száraz időjárás várható.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Ma ismét bő kínálat és kevés vételkésv mellett elkelt 30.000 métermázsza buza 2 és fél—5 fillérig olcsóbb áron. A többi terményekben a forgalom nyugodt volt.

A határidőüzlet alacsonyabb, készárura gyengébb volt, csupán augusztusi tengeri emelkedett és májusi tengeri tartott maradt. Az általános üzlet mérsékelt volt.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	734	732—731
Buza ápr. 1904	763	762—761
Rozs		
Rozs okt.-re	618	617—616
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	554	552—551
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	620	621—622
Tengeri aug.-ra	611	613—612
Tengeri májusra	509	511—510
Repce aug.-ra	10:00	10:00—10:05
Repce		

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Keresek

megvételre 1 jó karban levő hét octávos

ZONGORÁT

cím *Heumann Mór* könyvkereskedésében.

WACHSMANN JENŐ

gyógyszertára az »Órangyalhoz«
Szabadkán, Zombori-ut 31 sz.
Telefon 227. sz.

Ajánlja dúsan felszerelt
gyógyszertárát, s gyógyanyag raktárát
a t. cz. közönség figyelmébe.

Az összes gyógykülönlegességek,
impraegnált és egyszerű kötszerek,
cognac, gyógyborok s mindennemű
e szakmába vágó cikkek nagy-
bani raktára s előnyös beszerzési
forrása.

Telephon rendelések a város és Palics fűrdő
területére díjmentesen hához szállíttatnak.

Szeplőt, májfoltot,

bőrruhákat, anyajegyeket,
pörsebéket és mindennemű más fol-
tot rövid használat után eltávolít az
arczról és kézzől s a bőrt puhává és
fehérré teszi a

Govorkovich Janos

eszéki gyógyszerész által készített:

Eszéki Mária-kenőcs,

amely a dr. SPITZER féle

Mária szappannal

együtt használva állandó és üde szép-
séget kölcsönöz az arcznak. — A kö-
szönő levelek ezrei tanuskodnak a vi-
lághírű kenőcs bámulatos hatásáról.

Kapható Szabadkán:

Zalán Béla drogueriá-
jában

A kenőcs ára 70 fill., a szappané 80 fill.

Polgár Sándor

orvosi mű és kötszerésznél

BUDAPEST IV. Erzsébet-körut 50.

legjutányosabban beszerezhetők legjobb ta-
lálmányu sérvkötők, összes betegápo-
lási eszközök és kötszerek. Haskötők,
egyenestartók, orthopaediai lúzók és
járógépek, mülábak és műkéz saját
műhelyében a legpontosabban készül. Va-
lódí francia különlegességek és óvszerek
F. Berguerand fils párisi gyárából.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti címre ügyelni tessék.

ELADÓ

a IV. kör Horváth-utca 123. számú

H A Z,

mely áll 4 szoba, konyha, kamra
és melléképületekből.

Ertekezhetni Nagy Tekla ven-
dégelőjében V-ik kör.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok,
gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák,
fekérműek és sport cikkek dús vá-
lasztékban.

Különlegességek női bluzokban.

EISLER IZSÓ

férfi és női divatarúházában
Szabadkán, főter.

SÜRGÖNY-CZIM: AJANLJA A DUSAN FELSZERELT
DANIEL SZABADKA CSERÉPKÁLYHA- ÉS CEMENTÁRÚ
RAKTÁRÁT

CSERÉPKÁLYHA-KÉSZITŐ
ÁLLANDÓ MINTARAKTÁR:
BATTHÁNYI-UTCZA, CSAJKÁS-FÉLE HÁZ
ELVÁLLAL MINDENFÉLE E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán
Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó
munkálatokat, a legkényesebb izlésű
szobák, vendéglők és termek fest-
észetét — enyv, olaj, vagy tempera
kivitelben

jutányos árak mellett.

Bérbeadandó helyiségek.

A gyümölcs piacon VI. kör Szé-
chenyi-tér 98. szám alatti házban a főútra

egy bolt-helyiség négy szobás lakással
vagy anélkül olcsón bérbeadandó.

Ugyan e házban az István-utcai részen
iparosok részére, havi olosó bérlétfizetéssel

üzlethelyiségeket készítek,

ha bérelni szándékoznak jelentkeznek.

Ugyancsak kiadó e házban egy pék
sütőkemence.

Értekezni lehet naponta a déli órákban

özo. Wellesk Zsigmondnéval.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra
a Báoskában 600 korona, 700
korona sőt 800 korona is ka-
tasztrális holdanként.

Megvásárolt földekre a vétel-
ár háromnegyedrésze lesz meg-
szavazva.

Bővebb felvilágosítással kész-
séggel szolgál

Schäffer Dilmos

bankigazgató
Szegeden.

Megbízható, szolid ügynö-
kök alkalmaztatnak.

Mindennemű

Tűzijátékok és papír — lampionok

— nagy választékban kapható —

Hilgen János

fűszerkereskedőnél, Szabadkán, a színház mellett.

LENGYEL MANÓ

Bank és Bizományi Üzlete

Szabadkán,

1. kör, Eszterós-utca 117. sz.

(az »Arany dinnye«-hez címzett házban.)

Ajánl törlesztéses jelzálogkölcsö-
nöket 10 évtől 60 évig terjedő vissza-
fizetéssel 3½ és 4% kamattal, városi
bérházak és földbirtokokra leendő betáb-
lázás mellett.